

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Р1 13/2024
06.03.2024. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија Звездане Лутовац, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Александар Попивоца, адвокат из ..., против тужене ББ из ..., чији је пуномоћник Владимир Тодоровић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о сукобу надлежности Основног суда у Новом Саду и Трећег основног суда у Београду, у седници одржаној 06.03.2024. године, донео је

РЕШЕЊЕ

За поступање у овој правној ствари стварно и месно је надлежан Трећи основни суд у Београду.

Образложење

Тужилја је Првом основном суду у Београду 17.06.2020. године, поднела тужбу против тужене, ради накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због повреде части и угледа.

Решењем П 23047/20 од 22.10.2020. године, Први основни суд у Београду се огласио месно ненадлежним за поступање у овој правној ствари и по правноснажности решења списе предмета је доставио Основном суду у Новом Саду, као месно надлежном суду.

Основни суд у Новом Саду се решењем П 997/2022 од 01.06.2023. године, огласио месно ненадлежним за поступање у овој правној ствари и списе предмета је доставио Трећем основном суду у Београду као стварно и месно надлежном суду.

Трећи основни суд у Београду није прихватио своју месну надлежност за поступање у овој парници, па је уз пропратни акт П 4187/23 од 06.12.2023. године предмет доставио Врховном суду ради решавања сукоба надлежности, налазећи да је реч о спору за накнаду штете у вези објављивања информација за које је надлежан Први основни суд у Београду јер је штетна радња извршена на подручју тог суда.

Решавајући настали сукоб месне надлежности на основу члана 30. став 2. Закона о уређењу судова и члана 22. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11 ... 10/23), Врховни суд је нашао да је за поступање у овој парници стварно и месно надлежан Трећи основни суд у Београду.

Према стању у предмету пребивалиште тужиље се налази на Новом Београду (улица ... број ...), а тужба је поднета Првом основном суду у Београду ради накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због повреде части и угледа. Тужиља у спору због повреде права личности има право избора да у предмету поступа суд на чијем подручју тужилац има пребивалиште, односно боравиште (изборна надлежност). Тужена је истакла приговор месне ненадлежности суда којем је тужба поднета и предложила да се предмет уступи Основном суду у Новом Саду, као опште месно надлежном суду или Трећем основном суду у Београду као посебно месно надлежном суду.

Имајући у виду правила о месној надлежности Закона о парничном поступку, за суђење је поред суда опште месне надлежности (члан 39. став 1. ЗПП) надлежан и други одређени суд у случајевима предвиђеним у овом закону, па је тако у члану 46. ЗПП прописано да је за суђење у споровима због повреде права личности, поред суда опште месне надлежности, надлежан и суд на чијем подручју је штетна радња извршена или суд на чијем подручју тужилац има пребивалиште, односно боравиште.

У случају изборне месне надлежности релевантна је и одредба члана 20. став 1. и 2. ЗПП. Према тим одредбама суд ће, по правноснажности решења којим се огласио ненадлежним, уступити предмет надлежном суду, али ће у случају изборне надлежности, пре него што уступи предмет надлежном суду затражити од тужиоца да се изјасни у року од три дана. Ако се тужилац не изјасни у одређеном року, суд ће уступити предмет суду опште месне надлежности. Следствено изложеном, Први основни суд у Београду је правилно одлучио о приговору месне ненадлежности коју је тужена истакла, јер није месно надлежан за суђење по члану 44. нити по члану 46. ЗПП. Међутим, тај суд није могао истовремено одлучити да се предмет уступи суду опште месне надлежности (по пребивалишту тужене) јер је за суђење, поред тог суда, месно надлежан и суд на чијем на чијем подручју тужиља има пребивалиште, односно боравиште, а право избора припада тужиљи која се у изјашњењу позвала на члан 46.ЗПП. Наиме, суд којем је тужба била поднета је о уступању предмета одлучио по изјашњењу тужиље, у складу са чланом 20. став 2. ЗПП и поред тога предмет је доставио Основном суду у Новом Саду (према пребивалишту тужене). Тужиља је затим право избора реализовала подношењем жалбе против решења тог суда о уступању предмета суду опште месне ненадлежности, тражећи да се предмет уступи Трећем основном суду у Београду на чијем подручју тужиља има пребивалиште.

У таквој процесној ситуацији, поштујући право избора тужиље у случају изборне месне надлежности, за суђење у овом спору месно је надлежан Трећи основни суд у Београду, без обзира што се пребивалиште тужене налази на подручју месне надлежности Основног суда у Новом Саду.

На основу члана 22. став 1. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Звездана Лутовац, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић